

Observatori de la Infància
i l'Adolescència
de Lleida

La infància i
l'adolescència de
la ciutat de Lleida
3r informe
2013-2014

Universitat de Lleida

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida

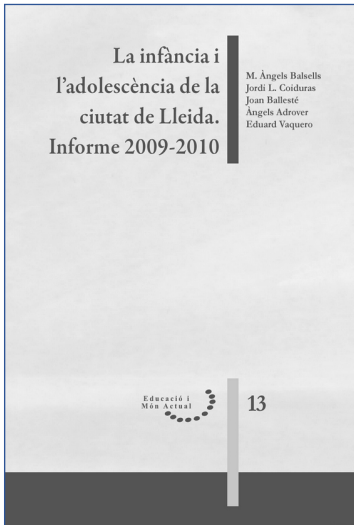

Introducció	4
La infància de la ciutat	6
Educació	8
Salut	10
Cultura, oci i lleure	12
Participació	14
Serveis socials	16
La ciutat vista pels infants i adolescents de Lleida	18
L'Observatori recomana	20

Objectius

El tercer informe de la situació de la infància i l'adolescència té per objectiu conèixer la situació i l'evolució de l'estat dels infants i els joves a la ciutat de Lleida en els anys 2013-2014. Aquest informe pretén:

- **Analitzar les dades corresponents als àmbits** de l'educació, la salut, la cultura, l'oci i el lleure, la participació i els serveis socials.
- **Contrastar les dades amb els agents implicats** en la situació de la infància i l'adolescència **a través d'un procés de debat participatiu.**
- **Concretar les percepcions, les necessitats emergents i les propostes de millora en els àmbits d'estudi.**
- Fer balanç de les recomanacions i propostes dels anteriors informes.

1r informe sobre l'estat de la infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida

2n informe sobre l'estat de la infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida

Antecedents

L'any 2009, el Consell Assessor Municipal de la Infància i l'Adolescència de Lleida creu necessari elaborar periòdicament estudis que informin sobre l'estat de la infància i l'adolescència de la ciutat.

Fruit d'aquesta motivació l'any 2009 se signa un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Lleida i la Universitat de Lleida per a la creació de l'Observatori de la Infància i l'Adolescència de la ciutat de Lleida.

L'any 2011 es presenta el primer informe referent a l'estat de la infància i l'adolescència de la ciutat entre els anys 2009 i 2010. Dos anys després es presenta el segon, referent als anys 2011 i 2012.

Després de dues edicions l'informe esdevé una eina per planificar les polítiques d'atenció a la infància.

Metodologia

Igual que el primer i el segon, el tercer informe ha estat elaborat prenent com a referència la **Convenció dels Drets de la Infància**. El marc d'estudi ha tingut present una concepció del nen i nena com a subjecte de drets, creatiu i participatiu, amb totes les capacitats de modificar i d'influir en el seu entorn. Això ha significat que han estat implicats en la descripció i l'anàlisi de la seua realitat. Les dades produïdes per ells han estat extretes a partir de grups de discussió realitzats amb joves de la ciutat. En aquest tercer informe s'ha ampliat el nombre de joves participants.

La recerca i l'anàlisi de la informació s'ha estructurat en 6 grans temàtiques: educació, salut, serveis socials, participació, lleure i ciutat. Per a cadascuna s'han considerat tant dades qualitatives com quantitatives. Així, la recerca ha tingut en compte:

- **Informació de caire descriptiu**, partint d'indicadors de tipus objectiu: les dades i els recursos amb relació a cadascun dels àmbits s'han obtingut a través de documents públics, de l'Ajuntament i d'altres administracions autonòmiques o estatals.
- **Informació de caire qualitatiu**, partint d'indicadors de tipus subjectiu, com ara la percepció sobre les dades descriptives i objectives, l'opinió sobre les necessitats i les problemàtiques emergents. Aquesta informació s'ha obtingut a partir de tres grups de discussió: dos grups de discussió amb infants i joves entre 12 i 18 anys, un via el Plenari dels Infants i un altre via centres oberts municipals, i un grup de discussió amb experts de diferents àmbits.

Tota la ciutadania té a la seua disposició, a través d'Internet (<http://educació.paeria.cat>), les dades de l'evolució de la situació de la infància i l'adolescència de la ciutat vinculades a tots els àmbits d'estudi, així com als respectius informes bianuals.

“La mesura real del progrés d'una nació és la qualitat amb què atén la seua infància: la seua salut i protecció, la seua seguretat material, l'educació i socialització i la manera com elles i ells se senten estimats, valorats i integrats en les famílies i societats en què han nascut.”

UNICEF (2007). *Un panorama del bienestar infantil en los países ricos. Pobreza infantil en perspectiva*. Florència (Itàlia): Centre d'Investigacions Innocenti.

Estructura i distribució de la població

La tendència:

Es redueix lleugerament el nombre d'infants i adolescents a la ciutat de Lleida.

L'any 2014 a la ciutat de Lleida hi vivien **25.837 infants i joves**, un **18,56%** de la població censada a la ciutat, xifrada en 139.176 persones aquell mateix any.

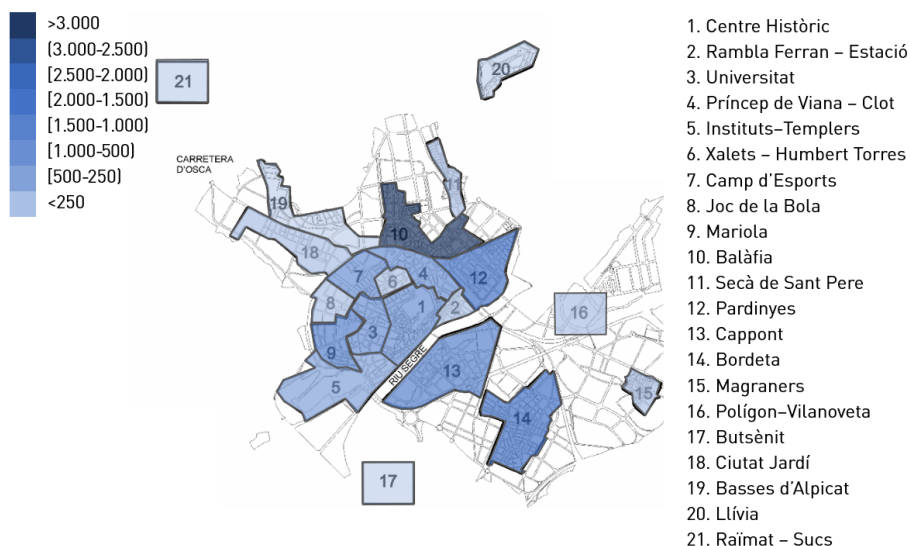
L'evolució de la població de 0 a 17 anys posa de manifest que el nombre d'infants i adolescents de la ciutat havia augmentat de manera progressiva fins a l'any 2012, es va mantenir pràcticament igual l'any 2013 i va disminuir lleugerament l'any 2014.

Es destaca que:

Balàfia i Secà de Sant Pere són els barris que més creixen en nombre de nens i nenes.

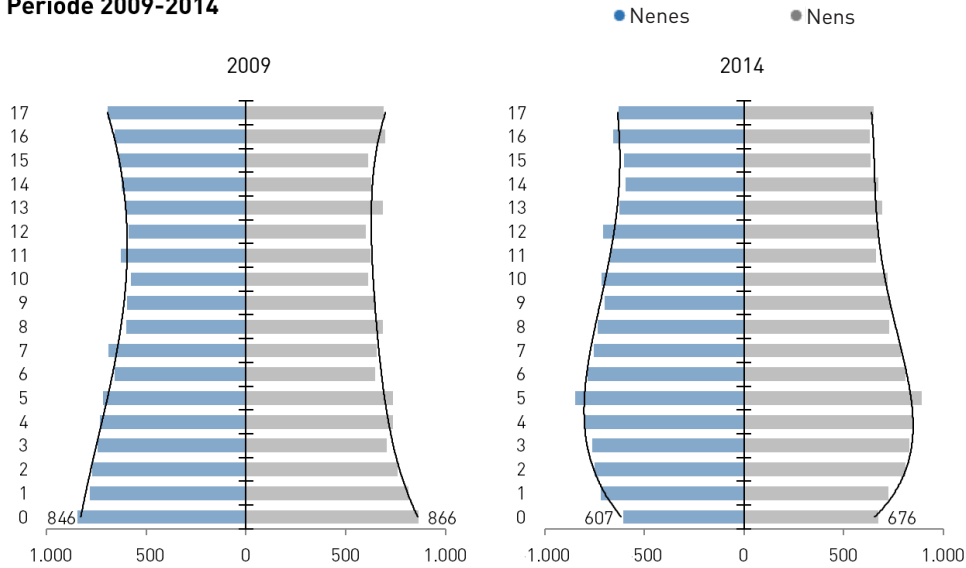
La distribució per barris assenyala que **en el període comprès entre els anys 2012 i 2014 la població de 0 a 17 anys ha augmentat en alguns barris i ha disminuït en d'altres**. Entre els barris en què creixen destaquen Balàfia (+155), Secà de Sant Pere (+43) i Polígon-Vilanoveta (+37). En els barris que disminueix la població destaquen Príncep de Viana - Clot (-86), Universitat (-86) i Centre Històric (-78). Segons el gènere, l'any 2014 la població de 0 a 17 anys de la ciutat era de 12.763 nenes per 13.314 nens.

Distribució de la població infantil i juvenil per barris Any 2014

Elaboració pròpia a partir de les dades del padró municipal

Estructura de la població de 0 a 17 anys per edats Període 2009-2014

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT i el padró municipal

Moviment natural de la població

Les dades en el període estudiat confirmen la tendència apuntada en anteriors informes. **L'estructura de la població infantil i juvenil ha canviat en els darrers anys.** Això s'ha degut al descens en el nombre de naixements, especialment entre col·lectius no autòctons. La taxa bruta de natalitat ha passat de l'11,72% al 9,53% en els darrers dos anys. Aquesta dada es reforça tenint en compte que hi ha hagut famílies que han retornat als seus països d'origen.

En aquest sentit, **el nombre d'infants i adolescents amb pares d'origen immigrant ha disminuït en relació amb a l'any 2012, i ha passat de 6.637 a 3.776.** Tots els barris, a excepció de Joc de la Bola (+14), Secà de Sant Pere (+8) i Polígon-Vilanoveta (+3), han perdut població infantil i juvenil d'origen immigrant. El descens més destacat s'ha donat als barris de Cappellet (-106) i Centre Històric (-101). Els barris on la concentració d'infants i adolescents immigrants és més elevada són Centre Històric (696) i Príncep de Viana – Clot (691).

La tendència:

Disminueix el nombre de naixements de nens i nenes de mares menors de 18 anys.

Es destaca que:

Canvia l'estructura de la població infantil i juvenil de la ciutat de Lleida.

La tendència:

Moviment de l'alumnat de centres escolars privats o concertats cap a centres públics.

Es destaca que:

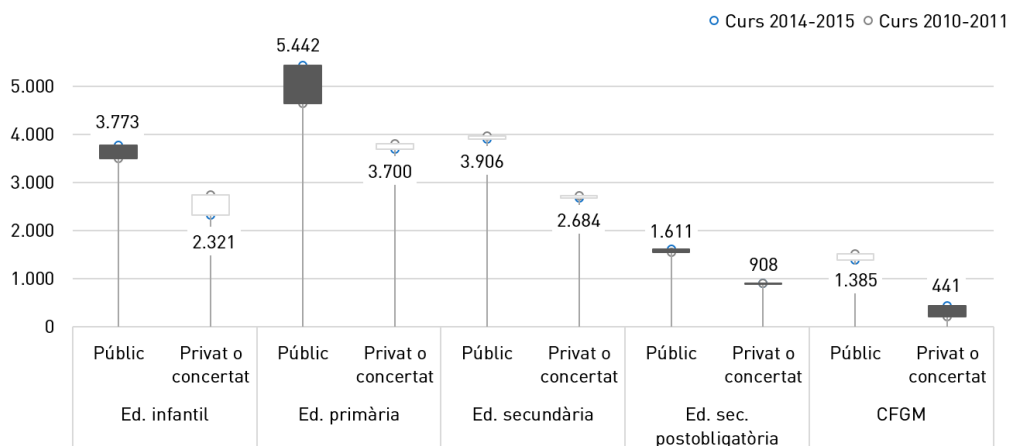
Lleida segueix exercint un "efecte capital" en l'educació i formació dels infants i joves.

De manera general, **les taxes d'escolarització s'han mantingut estables en el període estudiat**. En el cas d'educació primària, secundària, batxillerat i cicles formatius de grau mitjà i superior, se situen per sobre del 100%. Això significa que a Lleida hi estudien més nens i nenes dels qui hi resideixen. **Lleida segueix exercint un fort "efecte capital" quant a la concentració d'alumnat, educació i formació dels joves.**

En l'etapa d'educació infantil, **la taxa d'escolarització de 0 a 3 anys ha augmentat molt lleugerament (+0,49%), mentre que de 3 a 6 anys ha disminuït de manera més acusada i s'ha situat per sota del 100% (-14,66%)**. Es trenca, doncs, la tendència manifestada en anteriors informes, que assenyalava que cada cop més famílies escolaritzaven els seus fills i filles més aviat.

D'altra banda, es confirma la tendència apuntada en anteriors informes. **En aquests darrers anys s'ha produït un desplaçament d'alumnat de centres privats/concertats cap a centres públics**. Aquest desplaçament es dona en les etapes inicials de l'educació obligatòria (infantil i primària). No obstant això, en cicles formatius aquesta tendència s'inverteix, hi creixen en nombre d'alumnes els centres privats/concertats.

Evolució del nombre de matriculats per nivell educatiu i tipus de centre (públic- privat/concertat)
Període 2010-2014

Així mateix, s'incrementa el nombre de matriculats en centres d'educació especial de la ciutat (+16,46%), tant en públics com en privats, i se situa en valors del curs 2008-2009.

A pesar que l'absentisme a la ciutat de Lleida se situa en valors molt baixos, **el grup d'experts consultats es mostra preocupat sobre com alguns adolescents inicien un procés progressiu de desvinculació del sistema escolar** que empitjora els resultats escolars, i aprofundeix en el desinterès i la sensació de fracàs i de desànim.

D'altra banda, tant els experts com **els joves consultats coincideixen en la necessitat d'articular noves vies d'intervenció per fer front a l'increment gradual de casos d'assetjament**, tant de manera presencial (*bullying*) com a través de dispositius digitals i xarxes socials (*sexting* i *grooming*).

Els joves consultats veuen amb preocupació el seu futur formatiu i laboral, fet pel qual manifesten tenir necessitats d'orientació i assessorament, especialment respecte a les beques i ajudes que els han de permetre continuar la seua formació, l'accés a la universitat o la inserció en el món professional, entre d'altres.

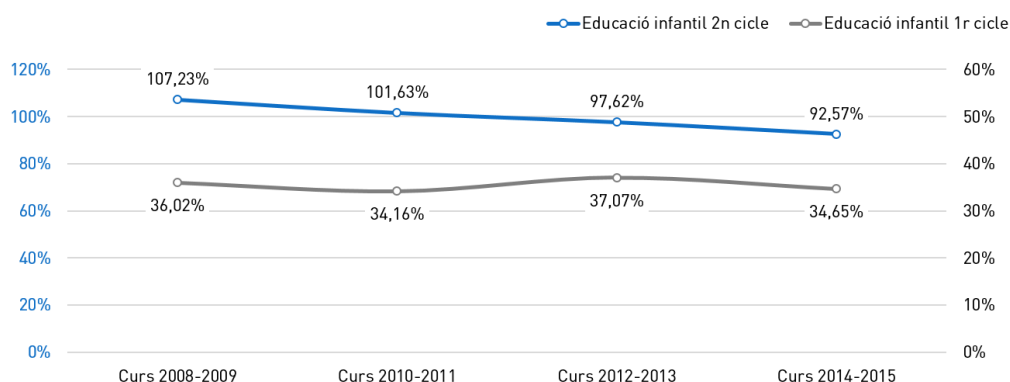
Els experts diuen:

"La percepció és que ha augmentat la preocupació per aquells adolescents amb absentisme escolar."

Els joves diuen:

"A l'escola jo crec que hi hauries d'anar content, amb ganes d'aprendre; no pot ser que hi anem *del plan* «ostres, quin rollo, quina mandra»."

Evolució de la taxa d'escolarització en el 1r i 2n cicle d'educació infantil Període 2008-2014

En l'àmbit de la salut es confirma la tendència apuntada en els anteriors informes. **El nombre de parts a Lleida ha anat disminuint** lleugerament en el període estudiat. L'any 2013 el nombre de parts va ser de 1.278, 309 menys que l'any 2011. **El percentatge de parts entre la població juvenil de la ciutat ha seguit la mateixa tendència decreixent**, i avui és de l'1,10%.

La tendència:

Disminueix el nombre de parts i de naixements tant en població adulta com juvenil.

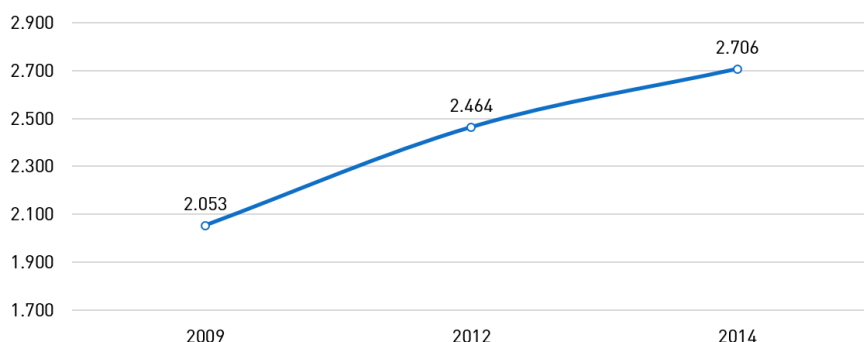
Es destaca que:

Continuen augmentant el nombre d'atesos en recursos de salut mental infantil i juvenil.

D'altra banda, es torna a constatar l'increment significatiu de casos atesos de salut mental. **Cada vegada hi ha més infants i adolescents amb problemes de salut mental, i cada cop són més primerenques les edats en què apareixen aquestes problemàtiques.** Aquest augment en el nombre d'atesos en centres de salut mental infantil i juvenil a la ciutat de Lleida representa un 31,80% més de casos en els darrers 5 anys. Aquest creixement ja es va detectar en els dos informes anteriors com una problemàtica emergent. Entre les principals patologies ateses, augmenten els trastorns neuròtics, les psicosis afectives i els trastorns d'alimentació, mentre que disminueixen les reaccions d'adaptació i les psicosis amb origen en la infància.

Els experts consultats valoren que una de les causes d'aquest increment és l'**afectació de la crisi en famílies, infants i adolescents**. També apunten com a altres causes la tendència social a medicalitzar-ho tot i derivar al psicòleg o al psiquiatre, entre d'altres.

**Evolució del nombre d'infants i adolescents atesos en recursos de salut mental
Període 2009-2014**

Elaboració pròpia a partir de les dades del CSMIJ

En aquesta línia, **els experts assenyalen com una problemàtica emergent el fet que les situacions de separacions de pares i mares estan comportant cada cop més conflictes d'alienació parental amb els fills**, fins al punt d'arribar a maltractar els fills en aquest procés de separació. Els factors que afecten la família són sumatoris, i les dificultats familiars s'agreguen fins al punt que en ocasions afecten la salut mental. En aquest sentit, els experts consultats proposen que el tractament de les situacions de dificultat es focalitzi en la prevenció secundària i terciària.

Els experts consultats es mostren satisfets amb els esforços realitzats per fer front a les dificultats d'alimentació infantil d'algunes famílies. Els casos de malnutrició són més comuns i difícils de detectar que els casos de desnutrició. Segons els experts, la realització de campanyes d'alimentació en escoles, espais i centres oberts garanteix una mínima alimentació entre els més petits.

La percepció dels joves sobre la seua salut és molt positiva. En general, els joves de la ciutat consideren que gaudeixen d'uns bons serveis sanitaris i una bona qualitat de vida.

Els joves segueixen manifestant que estan preocupats per algunes problemàtiques derivades del consum d'alcohol, cànnabis i altres substàncies. Els joves expliquen que alguns d'ells s'inicien de molt petits en el consum d'alcohol, entre els 11 i els 13 anys.

En aquesta línia, els joves creuen que les xerrades de conscienciació que es fan als instituts sobre diferents temes (drogues, sexualitat, alimentació...) són útils, però es mostren crítics amb el seu impacte real. Creuen que aquestes accions són adequades, però potser no del tot efectives si no van acompanyades d'altres estratègies que permetin canviar la seua actitud, la de les seues famílies i la de la resta de persones del seu voltant.

Els experts diuen:

"La crisi està comportant problemes econòmics, però també problemes socials i familiars. Hi ha pares i mares desbordats."

Els joves diuen:

"Ha canviat molt el tema de l'alcohol; ara els joves s'inicien en l'alcohol als 12, 13 anys..., nens de l'ESO [...]. Està tot massa a l'abast; en som conscients."

La tendència:

Es manté l'oferta cultural, d'oci i de lleure dedicada a la infància de la ciutat.

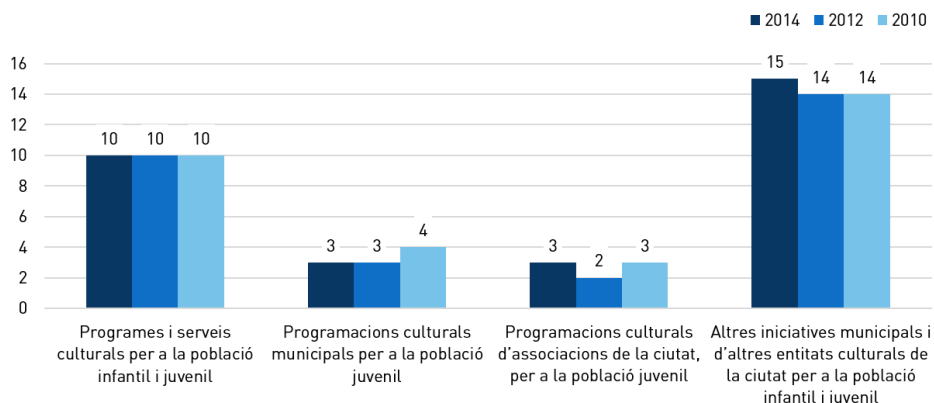
Es destaca que:

Continuen mancant recursos d'oci i lleure específic per a joves de 12 a 16 anys.

La programació d'oci i temps de lleure s'ha mantingut pràcticament en els mateixos valors de l'anterior informe, tant pel que fa a l'oferta de programes i serveis culturals, de la programació municipal d'oci i temps de lleure, com dels recursos esportius dedicats a la infància de la ciutat.

Pel que fa als programes i serveis culturals adreçats a la infància i l'adolescència de la ciutat, Lleida recupera els 31 recursos que ofería l'any 2010, després que l'any 2012 es reduïssin a 2. La programació d'oci i temps de lleure adreçada específicament a la infància i l'adolescència de la ciutat s'ha mantingut en els 58 recursos ja existents. Pel que fa a l'oferta de recursos esportius de la ciutat, s'observa que en el període 2012-2014 hi ha hagut un creixement en el nombre d'instal·lacions esportives (+27,27%); s'hi han sumat 2 nous pavellons municipals, 10 noves pistes de petanca, 4 nous camps de futbol, 3 pistes poliesportives en centres escolars, 3 circuits de jòguing, 1 nou gimnàs municipal o 1 nova piscina municipal a l'aire lliure. D'altra banda, l'oferta esportiva infantil i juvenil per a nens i nenes amb discapacitat es manté en els valors dels últims anys.

Evolució dels programes i serveis culturals per a la població infantil i juvenil
Període 2010-2014

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Lleida

A pesar d'aquestes dades, tant els experts com els joves consultats coincideixen a assenyalar diferents problemàtiques i necessitats d'oci i lleure per als infants i adolescents de la ciutat. Una és la **necessitat d'articular propostes d'oci i temps de lleure específiques per a joves de 12 a 16 anys**. Aquesta és una necessitat que ja es va posar de manifest en els dos informes anteriors i que considera que l'**oferta d'oci i lleure és àmplia, però no satisfactòria per a aquesta franja d'edat**. Per això experts i joves proposen:

- Fomentar la xarxa d'esplais com a recurs normalitzat que sigui capaç de reunir diferents col·lectius de joves.
- Aprofitar els recursos infraestructurals de la ciutat, els espais físics de les escoles i instituts, per tal de fer-ne un ús més intensiu.
- Millorar la difusió de la informació sobre les activitats d'oci i lleure utilitzant nous canals i vies de comunicació.
- Enfortir les AMPA i potenciar les activitats extraescolars d'oci i lleure que realitzen.
- Adaptar espais que ja existeixin perquè funcionin com a "punts de trobada" entre grups de joves.

Així mateix, els joves valoren positivament els recursos disponibles en diferents barris de la ciutat, com ara els centres cívics, però constaten que hi ha una certa desigualtat entre les ofertes d'oci i lleure de proximitat de cada barri. Això els comporta que s'hagin de desplaçar a altres zones i fer una despesa econòmica de transport públic que moltes vegades no poden assumir.

D'altra banda, també **es posa de manifest la necessitat de fomentar activitats d'oci i lleure adreçades a joves amb discapacitat**. Aquestes activitats són molt importants per al benestar d'aquests joves i de les seues famílies, ja que en fomenten la inclusió, la conscienciació de la societat i la visibilitat de la seua realitat.

Els experts diuen:

"Manquen activitats d'oci i lleure específic per a joves, però també per als joves amb discapacitat. Aquestes són molt necessàries ja que proporcionen un respir tant als joves com a les famílies."

Els joves diuen:

"S'hauria de diversificar les formes de difusió, no només el boca-orella, amb el qual es perd informació."

La tendència:

Es manté el nombre de centres, entitats i iniciatives de promoció de la participació.

Es destaca que:

S'ha creat el Consell Infantil dins del Plenari dels Infants i Adolescents.

Pel que fa a la participació infantil i juvenil, **s'ha mantingut el nombre de recursos de participació municipal que ja funcionaven** — el Consell Assessor Municipal d'Infància i Adolescència, el Consell Escolar Municipal, el Plenari dels Infants i Adolescents i el Defensor dels Drets de la Infància —, **i s'ha creat el Consell d'Infants, que forma part del Plenari.**

Lleida també ha mantingut pràcticament en els mateixos valors el nombre de centres, entitats i iniciatives de promoció de la participació infantil i juvenil, per continuar les tasques de suport a l'associacionisme i als grups no formals i d'educació no formal; de participació en les polítiques municipals de joventut, i de foment de l'associacionisme a través de programes per a la promoció i l'accés a les noves tecnologies i als mitjans de comunicació adreçats específicament a nens i joves.

La percepció que els joves tenen sobre la seua participació en la presa de decisions que els afecten és bona, tot i que creuen que es podria anar més enllà. Els joves que participen en el Plenari pensen que és un bon recurs. En canvi, els joves que no hi participen opinen que caldria realitzar més esforços perquè els espais de participació siguin més coneguts.

Alguns joves proposen que es podria millorar la seua participació a través d'altres vies, com ara les xarxes socials, organitzant consultes a través de Whatsapp o Facebook. Els joves demanen més espais per poder-se reunir i parlar sobre els temes que els preocupen i que els permetin conèixer l'opinió d'altres joves.

Les valoracions dels experts consultats assenyalen que **un avenç important ha estat la configuració del Consell d'Infants dins del Plenari de la Infància i l'Adolescència de la ciutat**. El Consell d'Infants complementa el Consell d'Adolescents dins d'aquest òrgan de participació de la ciutat.

Els experts recomanen que es fomenti més la participació dels infants i joves perquè aquesta sigui més constant i no se centri solament en petites consultes. Aquesta recomanació ja va ser recollida en l'anterior informe i constata la necessitat de promocionar espais de participació més naturals i de més qualitat per escoltar més els joves i fer-los partícips de la presa de decisions.

El grup d'experts proposa fomentar una xarxa de joves voluntaris perquè puguin donar a conèixer i recollir les opinions dels joves, tal com succeeix amb els delegats dels centres escolars de la ciutat.

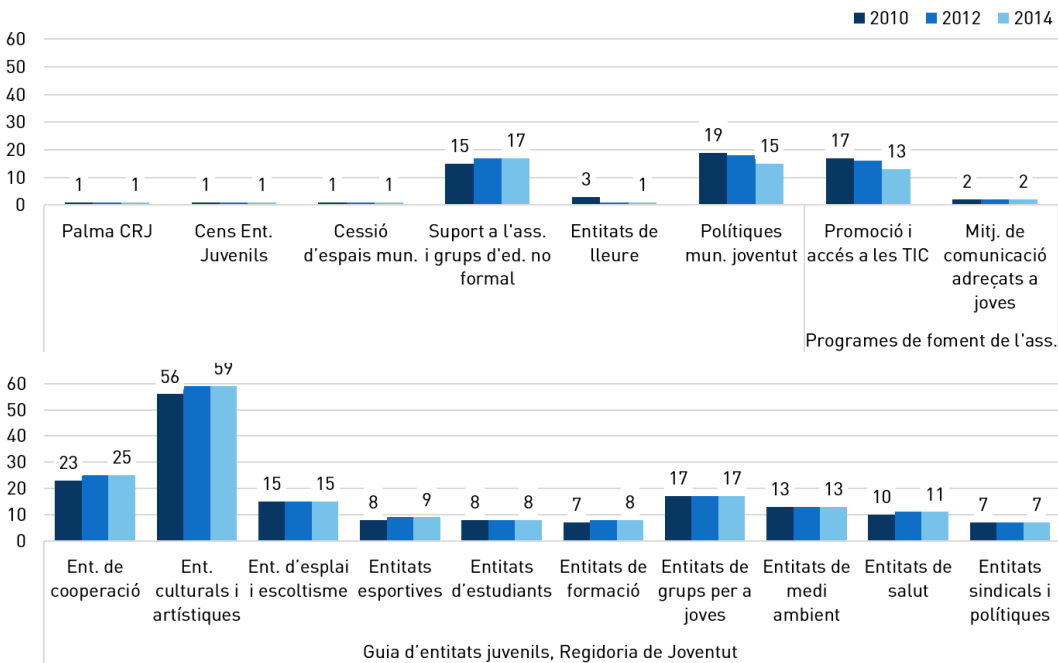
Els experts diuen:

“Cal fomentar la participació perquè aquesta sigui més constant i no se centri solament en petites consultes.”

Els joves diuen:

“M'agradaria poder conscienciar a tothom i dir que la meua opinió compta.”

Evolució del nombre de centres, entitats i iniciatives de promoció de la participació
Període 2010-2014

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Lleida

La tendència:

Baixa el nombre de famílies ateses pels SSAP, però no el percentatge de famílies amb dificultats i situacions de vulnerabilitat.

Es destaca que:

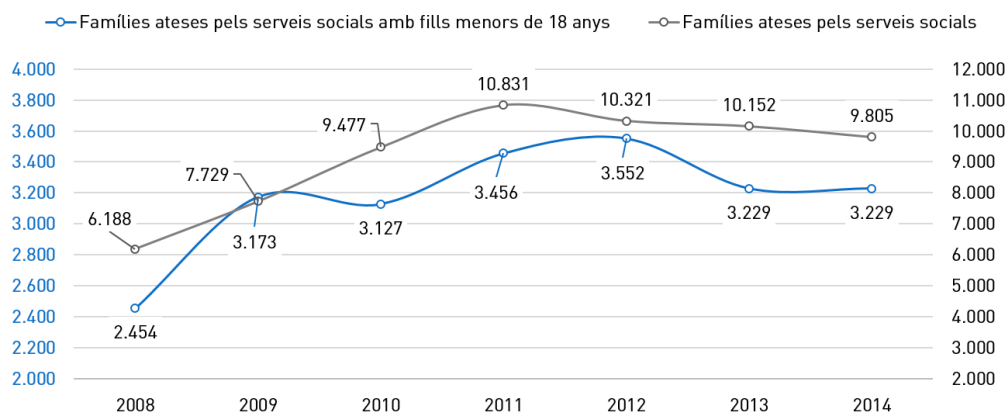
Augmenten els problemes de famílies ateses pels SSAP amb fills menors de 18 anys.

L'any 2014 a Lleida hi havia **52.912 famílies**, 2.836 menys que les que hi havia l'any 2012, un descens del 5,09%. D'aquestes, **un 18,53 % van ser ateses pels serveis socials d'atenció primària (SSAP)** i un 6,10% tenia fills menors de 18 anys. En total, 13.034 famílies ateses.

Tot i haver-hi menys famílies que l'any 2012, el percentatge de famílies ateses pels SSAP es va mantenir a pesar del decreixement poblacional. Mentre que el nombre de famílies a la ciutat l'any 2014 es va reduir en un 5,09% en relació amb l'any 2012, es va mantenir pràcticament igual tant el nombre de famílies ateses pels SSAP (+0,02%) com el nombre de famílies amb fills menors de 18 anys (-0,27%); ambdues variacions, no significatives. **El decreixement poblacional ha comportat un decreixement en el nombre de famílies ateses pels SSAP però no una disminució del percentatge de famílies ateses pels SSAP amb dificultats i situacions de vulnerabilitat.**

A més, les dades indiquen que hi ha hagut un moviment de famílies cap a barris i zones de la ciutat més econòmiques, com per exemple la zona de Balàfia, Secà de Sant Pere o Pardinyes, entre d'altres.

Evolució del nombre de famílies ateses pels SSAP amb fills menors de 18 anys i sense Període 2008-2014

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Lleida

Les dificultats de tipus econòmic segueixen sent les que es presenten amb més freqüència i les que més augmenten, seguides de les dificultats d'habitatge i lleure.

Els experts assenyalen que la situació actual de crisi econòmica i social encara està afectant de ple les famílies. **La situació actual d'algunes famílies de la ciutat és d'urgència i pobresa cronificada**, la qual cosa fa que els serveis socials tinguin més dificultats per donar resposta a les necessitats d'aquestes famílies, que requereixen suports més constants i intensos en el temps.

Els experts també posen de manifest que ha variat el perfil de persones, col·lectius o grups socials vinculats a la pobresa. **La pobresa continua desplaçant-se de les famílies amb persones grans a les famílies amb nens**. En aquest sentit, es pot dir que hi ha hagut un empobriment de les famílies que afecta de ple els més petits de la llar.

Els joves de la ciutat no són aliens a la situació de dificultat econòmica actual i es mostren preocupats per la falta d'oportunitats laborals que afecta la vida d'algunes famílies i que comporta que algunes no tinguin prou recursos econòmics.

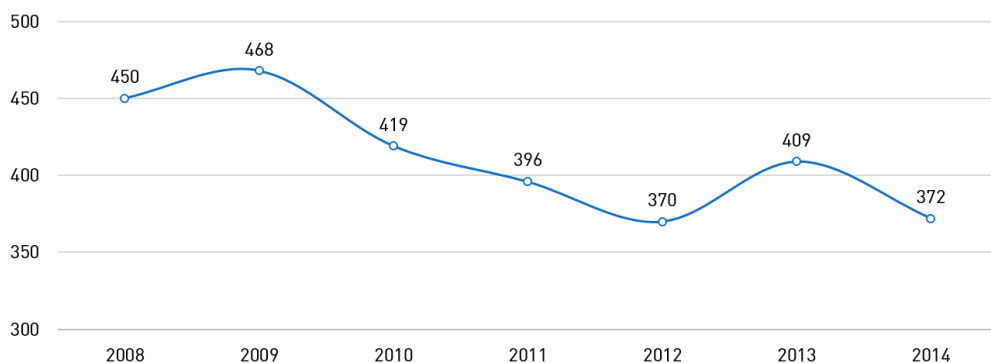
Els experts diuen:

"Tenim famílies amb moltes dificultats que requereixen més recursos, necessiten un suport més intens i durant més temps."

Els joves diuen:

[Sobre la falta feina en algunes famílies:]
"Sé que no hay mucho dinero pero creo que se podría hacer un poco más."

Evolució del nombre total d'expedients treballats en els EAIA
Període 2008-2014

La ciutat vista pels infants i adolescents de Lleida

Als joves de Lleida els agrada viure i dir que són de la ciutat. Hi ha un sentiment d'orgull general que contrasta, però, amb algunes opinions manifestades per ells mateixos, així com amb les seues perspectives de futur a la ciutat.

“La gent que viu a Lleida se l'estima, però des de fora està mal vista, és bastant criticada perquè és petita, però no crec que s'ho mereixi.”

Jove de Centre Obert Municipal

D'una banda, **Lleida es veu com una ciutat bastant completa, amb bons equipaments d'esport i lleure.** De Lleida agrada que s'hi respira un ambient familiar i que és una ciutat propera, que no té el ritme frenètic de les grans metròpolis. D'altra banda, l'opinió general dels joves de Lleida consultats respecte al seu futur a la ciutat és força variada. Mentre que alguns joves s'imaginen el seu futur a la ciutat, d'altres pensen que, si bé poden marxar-ne durant la seua vida, sempre voldran tornar-hi.

L'opinió dels joves consultats sobre el transport públic i la seua mobilitat se centra en l'autobús i la bicicleta. La possibilitat de moure's en autobús es valora positivament. Opinen que els barris de la ciutat estan ben comunicats amb autobús. Tot i això, els últims canvis de línies han desconcertat una mica i generen entre els joves certa controvèrsia. Alguns creuen que caldria ampliar els horaris de pas per parada i d'altres diuen que algunes línies fan molta volta.

Els joves diuen:

“La bicicleta està cada cop més acceptada com a transport, però Lleida s'hi està quedant enrere.”

La mobilitat amb bicicleta no rep una valoració tan positiva. **Els joves posen en relleu el fet que la bicicleta està esdevenint un mitjà de transport cada cop més acceptat, arreu i també a Lleida.** Per això pensen que a Lleida cal seguir millorant les infraestructures per a l'adaptació dels espais públics a aquest mitjà de transport, que donin garanties de seguretat als joves.

Els joves consideren que Lleida és una ciutat força segura, opinió que va en la mateixa línia dels altres informes. No obstant això, creuen que caldria augmentar el nombre de passos de vianants al voltant de les places (no només de les escoles) i millorar-los per fer-los més segurs, també caldria deixar més espai entre els cotxes aparcats i els passos de vianants.

Respecte a la seguretat vial, creuen que caldria millorar també la senyalització, l'estat d'alguns carrers i la seguretat al voltant d'algunes instal·lacions i equipaments.

“Vulguis o no Lleida sempre la tindràs al cor, quan siguis més gran pensaràs: «Aquí feia això amb els meus amics, allà feia no sé què»...”

Jove del Plenari

Els joves diuen:

“Jo no veig el meu futur a la ciutat per ganes de veure món i conèixer gent nova, no tancar-te sempre amb el mateix.”

*Focs artificials durant la Festa Major de Lleida.
Imatge: Flickr de La Paeria - Ajuntament de Lleida.
Llicència CC (by-nc-nd)*

A. Fer atenció a les necessitats detectades:

- Donar atenció específica als adolescents que inicien **camins d'absentisme escolar i acaben protagonitzant experiències de desvinculació progressiva** del sistema escolar. Buscar una proposta alternativa i coordinada des de tots els agents implicats per fer front a la conflictivitat als centres educatius i millorar l'atenció a l'alumnat expulsat, acompanyant-lo al llarg del procés i treballant-ne el retorn.
- Fer atenció a la utilització de les **xarxes socials** per part d'infants i adolescents, tot articulant espais preventius de les diferents formes d'assetjament: *bullying*, *sexting* i *grooming*.
- Vetllar per la millora de la salut mental, impulsant accions que permetin el tractament específic dels trastorns emocionals que apareixen en casos de separació i divorci. **Programes específics per als conflictes d'alienació parental.**
- Articular **propostes d'oci i temps de lleure específiques per a joves de 12 a 16 anys**, edats en què es constaten més necessitats, com es va posar de manifest en els dos informes anteriors.
- L'accés al lleure s'està "estigmatitzant" en funció de la capacitat econòmica de les famílies; per això, es recomana repensar-ne l'oferta perquè sigui capaç de reunir diferents col·lectius de joves.
- Normalitzar la participació en els espais naturals dels infants i adolescents: **apostar per una participació estructural**. L'articulació d'experiències d'educació entre iguals i voluntariat per fomentar una participació més natural.

B. Repensar de manera transversal l'atenció a la diversitat de problemàtiques que viu la infància i l'adolescència com a conseqüència de **l'afectació de la crisi econòmica en les seues famílies**: des de l'educació, el lleure, la salut i els serveis. La precarietat de les famílies afecta directament els fills i filles i cal:

- Redoblar esforços per donar resposta a l'increment de casos en salut mental infantil i juvenil com a conseqüència de viure la inseguretat i l'angoixa permanent dels seus pares. La manca de feina, de diners, l'habitatge degradat, el pessimisme o la devaluació cultural, així com l'estigmatització, són una realitat de les famílies que continuen vivint en primera persona les conseqüències de la crisi econòmica.
- Prendre mesures polítiques, **estudiar alternatives per fer front a la reducció generalitzada de recursos, que ha incrementat la pobresa infantil** i el seu impacte en el desenvolupament de la infància i l'adolescència lleidatana. La situació de famílies en situació d'urgència cronificada n'és un indicador.

C. **Estar amatent als possibles canvis demogràfics que es puguin produir en la petita infància** i corroborar si la tendència es perpetua.

La infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida

3r informe, 2013-2014 (versió resumida)

Autors:

M. Àngels Balsells, Jordi L. Coiduras, Joan Ballesté, Àngels Adrover i
Eduard Vaquero

Disseny i maquetació:

Eduard Vaquero

Observatori de la Infància i l'Adolescència de Lleida:

Universitat de Lleida
Servei d'Educació. Regidoria de les Polítiques a Favor de la Creativitat,
la Cultura, l'Educació i els Esports. Ajuntament de Lleida

Comissió de seguiment de l'Observatori de la Infància i l'Adolescència de Lleida:

M. Àngels Balsells, direcció tècnica, Departament de Pedagogia i
Psicologia de la Universitat de Lleida
Jordi Coiduras, Departament de Pedagogia i Psicologia de la Universitat
de Lleida
Joan Ballesté, Servei d'Educació. Regidoria de les Polítiques a Favor de la
Creativitat, la Cultura, l'Educació i els Esports. Ajuntament de Lleida
Àngels Adrover, Servei d'Educació. Regidoria de les Polítiques a Favor de
la Creativitat, la Cultura, l'Educació i els Esports. Ajuntament de
Lleida

© del text: els autors

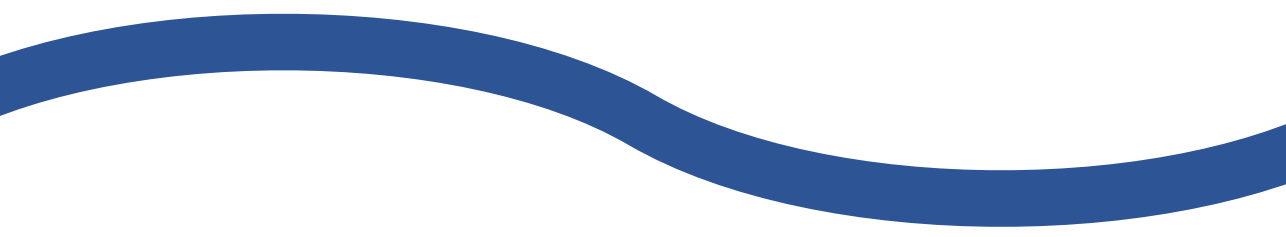
© Ajuntament de Lleida

© Departament de Pedagogia i Psicologia de la Universitat de Lleida

Impressió: **Impressus**

Dipòsit legal: L 1724-2015

La infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida
3r informe, 2013-2014

Observatori de la Infància i l'Adolescència de Lleida